

Den fg. formand (Ahlmann-Ohlsen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 95:

Forslag til folketingsbeslutning om indførelse af mulighed for at idømme kortere frihedsstraffe i form af weekendfængsel.

Af Svend Aage Jensby (V) og Grove (KF) m.fl.

(Fremsat 19/4 94).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling**Justitsministeren (Erling Olsen):**

Beslutningsforslaget fra medlemmer af Venstre og Det Konservative Folkeparti indebærer, at der skal indføres mulighed for som ny sanktionsform at idømme weekendfængsel. Tanken er, at navnlig unge kriminelle skal møde til afsoning i det lokale arresthus i et vist antal weekender afhængig af straffens længde; dog må straffen ikke overstige 30 dages fængsel.

Tanken om indførelse af weekendfængsel er, som det fremgår af beslutningsforslagets bemærkninger, ikke af ny dato, og den er også yderst sympatisk. I det omfang man kan tage folks fritid fra dem i stedet for deres arbejdstid, får man markeret, at man ønsker at tilkendegive, at samfundet ikke kan acceptere det, der er sket, og man får dem unddraget det sædvanlige fængselsmiljø. Derfor har vi absolut på forhånd sympati for tanken.

Men der er en del praktiske vanskeligheder med dens realisering. I en betænkning fra 1977 om alternativ til frihedsstraf afgivet af en arbejdsgruppe under Justitsministeriet er spørgsmålet indgående behandlet, og betænkningen blev sendt til høring. Denne høring medførte, at der kom en lang række indvendinger imod ideen, væsentligst af praktisk karakter. F.eks. udtalte Direktoratet for Kriminalforsorgen, at man ikke mente, at der var realistiske mulighe-

der for at gennemføre weekendfængsel som sanktionsform på grund af en række pladsmæssige, institutionsmæssige og personalemæssige problemer, som jeg ikke skal gå nærmere ind i, men som vi kan komme nærmere ind på under udvalgsbehandlingen.

Også flere andre høringsmyndigheder fremhævede de praktiske vanskeligheder ved weekendfængsel. Rigsadvokaten udtalte således, at behovet for weekendfængsel synes at være begrænset så meget, at det ikke kan begrunde, at man indfører denne særlige afsoningsform. Der blev herunder navnlig henvist til, at det ofte vil være muligt at afsone en frihedsstraf på 30 dage eller derunder under ferier, sådan at det i virkeligheden bliver til feriefængsel i stedet for weekendfængsel.

Men det korte af det lange er, at vi har sympati for tanken, men at vi lige for øjeblikket må sige, at de praktiske vanskeligheder nok er for store, og så i øvrigt pege på, at spørgsmålet om weekendfængsel og natfængsel stadig er på Straffelovrådets arbejdsprogram, og at vi synes, vi bør afvente, hvad der kommer derfra, før vi tager yderligere stilling til det.

Else Marie Mortensen (S):

Når jeg læser et af oppositionens beslutningsforslag, kan jeg en gang imellem ikke lade være med at tænke på, hvad formålet mon er med lige præcis det forslag.

Som regel er det ganske gennemskueligt. Det er legalt at få startet en debat med et beslutningsforslag, også selv om det er indlysende, at det ikke har en chance for at blive vedtaget. Der kan måske opnås en indrømmelse, eller der kan være en aktuel sag, som kan markere et politisk synspunkt, en igangværende debat kan få en ny vinkel, og et synspunkt kan understreges, ja, man kan endda i visse situationer opnå at pålægge Folketinget en bestemt handling. Der kan være mange årsager, og jeg skal ikke gøre mig til af, at jeg kan gennemskue dem alle sammen, men tillad mig en stille undren over netop dette forslag i maj måned 1994.

Forslaget om at indføre weekendfængsel som en ny strafform indeholder på ingen måde noget nyt. I bemærkningerne til forslaget har forslagsstillerne faktisk ikke gjort sig den ulejlighed at fortælle, hvad de håber at opnå. De henviser rent faktisk i bemærkningerne til for-

[Else Marie Mortensen]

slaget til Justitsministeriets betænkning nr. 806 fra 1977 og de overvejelser, som er gjort i den betænkning.

I den betænkning, der henvises til, opregne de arbejdsgruppen under Justitsministeriet i 1977 i sine overvejelser en lang række argumenter *imod* at indføre weekendfængsel. Det er også forholdsvis interessant, at det overordnede kommissorium, som arbejdsgruppen skrev betænkningen efter dengang, gik ud på at pege på foranstaltninger, der var egnede til at videreføre den udvikling hen imod øget anvendelse af ikkedefrihedsberøvende sanktioner, der var i gang på det tidspunkt.

På baggrund af disse overvejelser og det forhold, at forslagsstillerne henviser til dem som begrundelse for forslaget, ligner begrundelsen for selve lovforslaget faktisk en indstilling om at afvise forslaget, og det gør vi så. Sagt på en anden måde: Vi kan fra Socialdemokratiets side ikke støtte Venstres og De Konservatives forslag.

Justitsministeren har opregnet en lang række praktiske og administrative vanskeligheder ved bl.a. den dårlige kapacitetsudnyttelse, som weekendfængsel vil medføre på nuværende tidspunkt. De betænkeligheder deler vi i den socialdemokratiske gruppe, og idet vi finder, at straffeloven indeholder tilstrækkeligt med alternative strafformer for denne målgruppe på nuværende tidspunkt – her medtager jeg naturligvis muligheden for øget anvendelse af forvaltningsstraf og ungdomskontrakter – afviser vi som nævnt forslaget.

John Vinther (KF):

For kort tid siden behandlede vi her i Tinget et forslag fra Fremskridtspartiet om nedsættelse af den kriminelle lavalder. Det forslag tog jeg som ordfører for den konservative folketingsgruppe afstand fra, og det er heller ikke det, der er så interessant i dag. Men under den debat fremkom jeg med nogle tanker om, at der er behov for, at vi indfører nogle milde sanktionsformer over for de helt unge kriminelle, og det var nogle tanker, som jeg med stor tilfredshed kunne notere mig, at bl.a. Det Radikale Venstre udtalte sig positivt om.

På sin vis ligger det forslag, vi nu behandler, i naturlig forlængelse af de tanker, der dengang blev formuleret. Også for de unge mennesker, der er fyldt 15 år og dermed altså er over

den kriminelle lavalder, er der brug for, at samfundet kan idømme dem en straf for deres handlinger, som er en følelig eller mærkbar konsekvens af den kriminelle gerning, de har begået; men uden at de af den grund fratages muligheden for at følge deres skolegang eller varetage deres job, og uden at de derved skal komme i kontakt med mere hærdede kriminelle. Det er i det lys, at B 95 skal ses.

I Det Konservative Folkeparti tror vi på, at det er muligt at samle mange unge førstegangsløvovertredere op, inden de indleder en egentlig kriminel løbebane, hvis vi udviser en smule konsekvens i stedet for efterladenhed. Vi tror, at man gør de unge en bjørnetjeneste ved ikke at lade deres kriminelle handlinger få mærkbare konsekvenser, men i stedet giver dem tiltalefrafald på tiltalefrafald, og når det ikke hjælper, lader tiltalefrafaldene afløse af betingede domme. Det er jo i grunden ikke så uforståeligt, at de unge ikke forstår, at deres gerninger er forkerte, og at samfundet ikke accepterer dem, når der ingenting sker. Vi har vel alle mødt kriminelle, der har givet udtryk for, at deres tilværelse ville have formet sig helt anderledes og i en positiv retning, hvis de havde mærket en konsekvens af deres handlinger, første gang de var blevet grebet i en kriminel gerning.

Den konsekvens åbner dette beslutningsforslag for, og det, at den pågældende i et antal weekender forhindres i at daske rundt sammen med kammeraterne og får mulighed for at komme væk fra miljøet og fristelserne, uden at det behøver at gå ud over skolegang eller job, vil efter vores opfattelse være godt og gavnligt både for det unge menneske, der idømmes denne straf, og for de mange andre, for hvem muligheden for idømmelsen af denne weekendfængselsstraf vil have en god præventiv virkning.

Vi kan fra konservativ side anbefale forslaget.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg skal senere, når det bliver min tur i ordførerrækken, gøre rede for Det Radikale Venstres holdning til dette forslag, men jeg vil for klarhedens skyld blot spørge den konservative ordfører: Drejer dette forslag sig udelukkende om personer over den kriminelle lavalder?

(Kort bemærkning).

John Vinther (KF):

Det kan jeg svare relativt kort og præcist på: Ja, det gælder udelukkende for personer over den kriminelle lavalder. Der er her tale om idømmelse af en straf, der er lig med fængselsstraf, og det gælder naturligvis kun for personer over 15 år.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Så forstår jeg bare ikke, hvorfor hr. John Vinther startede med at tage udgangspunkt i den debat, vi havde om sænkning af den kriminelle lavalder. Det var jo netop i forbindelse med sanktionsmuligheder over for unge under den kriminelle lavalder, vi havde den pågældende diskussion om milde sanktionsformer.

(Kort bemærkning).

John Vinther (KF):

Når jeg i indledningen til min ordførertale i dag henviste til det, så var det, fordi Det Radikale Venstre dengang udtrykte positiv velvilje over for at indføre sådanne milde sanktionsformer for unge mennesker under 15 år. Det, jeg så sagde i dag, var, at også for dem, der er over 15, er der et behov for, at vi indfører en sanktionsform, der ligger mellem det, at der ingenting sker, og så det, at man indsættes i et egentligt fængsel sammen med hærdede kriminelle. Det var baggrunden for, at jeg drog en sammenligning med det, vi diskuterede dengang.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg kan ikke tilbageholde et glædesudråb over, at Det Konservative Folkeparti nu synes at være slået ind på en helt ny vej inden for det kriminalpolitiske og altså går ind for, at vi indfører milde straffe. Det er jo i skarp modstrid med det, som Det Konservative Folkeparti har sagt tidligere på sæsonen om, at der skal være strengere straffe, og man skal fare hurtigere og hårdere frem over for de kriminelle. Jeg synes, det er fint, at Det Konservative Folkeparti kommer med denne åbning; det er vi fra radikal side meget glade for.

(Kort bemærkning).

John Vinther (KF):

Nu vil jeg nødig skuffe fru Elisabeth Arnold, men dette forslag skal ikke ses som udtryk for, at vi er slået ind på en anden retspolitisk løbebane, end vi hele tiden har været på; det skal ses som udtryk for, at vi erkender, at man ikke skal indsætte helt unge personer sammen med hærdede kriminelle. Men det skal også ses som udtryk for, at vi mener, at der skal gøres noget. Alternativet til dette forslag er tiltalefrafald på tiltalefrafald og betingede domme, hvor man ikke mærker nogen følelig konsekvens af sine handlinger.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jamen så er jeg ked af at få bekræftet, at der ikke er indtrådt nogen holdningsændring hos Det Konservative Folkeparti – så meget desto værre!

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Når vi diskuterer, om det er mildere eller strengere at sidde i weekendfængsel, er jeg ikke enig med den radikale ordfører i, at dette her det skulle være en mildere form for straf – næsten tværtimod! For i stedet for at få et fængselsforløb på en måned eller lignende skal man jo ind at sidde i weekenderne, altså startende fra fredag aften, således at man mandag morgen kan vende tilbage til sit arbejde, og det vil jo for en række personers vedkommende – specielt hvis vi taler om voldstilfælde og lignende – have en langt stærkere effekt, at lige præcis i den periode, hvor man ellers plejer at gå ud og drikke sig fuld og slå til søren – eller Peter eller Jens, eller hvem det nu er, man slår til – lige præcis i den periode sidder man så i fængsel.

Men det, der er fordelene ved dette forslag, sådan som jeg ser det, er, at det er langt mere hensigtsmæssigt med hensyn til, at den pågældende fortsat kan passe sit arbejde eller sin eventuelle uddannelse og fortsat kan have nær kontakt med sin familie. Det er fordelene ved forslaget.

Ebba Strange (SF):

Egentlig havde jeg tænkt mig at indlede min

[Ebba Strange]

ordførertale med at sige, at min tale næsten er en historisk tale, for det er første gang, jeg ikke skal afvise et kriminalpolitisk forslag fra Det Konservative Folkeparti – i nyere tid i hvert fald.

Men efter hr. John Vinthers ordførerindlæg må jeg indrømme, at jeg er blevet meget i tvivl om, hvad dette her er for noget, for det, hr. John Vinther sagde, står der ikke en lyd om i bemærkningerne til lovforslaget.

I bemærkningerne til lovforslaget står der, at det er et praktisk alternativ til almindelig fængselsstraf, og at det fortrinsvis er beregnet på de unge, og det var netop det, jeg ville have hæftet mig lidt ved. Hvorfor dog det? Hvorfor skal det forbeholdes de unge? Vi er inde i en periode, hvor ungdomskriminaliteten falder og kriminaliteten blandt de ældre stiger. Hvorfor skal de ældre så ikke have chancen for at komme i weekendfængsel, hvis det skulle være en bedre afsoningsmulighed for dem?

Nu sagde hr. John Vinther imidlertid, at det slet ikke skulle være et alternativ til almindelig fængselsstraf, men skulle være et alternativ til tiltalefrafald og betingede domme og fortrinsvis skulle bruges til personer fra 15 år og opefter, og så er jeg meget mere skeptisk.

Jeg er fuldstændig klar over alle de praktiske problemer, der er forbundet med det, og jeg er jo så gammel i gårde, at jeg faktisk også var medlem af Retsudvalget i 1977, da betænkningen om alternativerne til frihedsstraf kom og vi havde de store debatter om dem. Og jeg er godt klar over, at der er en masse praktiske problemer – også med arbejdstid og alt sådan noget – i forbindelse med weekendfængsler. Men det indebærer den fordel, at en person kan blive i sin uddannelse eller beholde sit job og sit forsørgelsesgrundlag, mens han afsoner sin straf, og det synes jeg kan være en fordel.

Men hvis det er en familiefar – og det er jo næsten altid mænd, det handler om her – så mister han altså til gengæld en del af kontakten til sit privatliv. Og det er klart, at det er en afvejning, hvilket også justitsministeren var inde på – han betaler altså med sin fritid i stedet for med sin arbejdstid – hvor domstolene i givet fald må tage stilling til, om det er det bedste for den pågældende person.

Så mit udgangspunkt med hensyn til forslaget, som det foreligger, er, at SF er positivt indstillet over for det – med den ene bemærkning,

at vi ikke synes, det skal forbeholdes de unge. Men hvis det, der virkelig ligger i forslaget, er det, hr. John Vinther lagde vægt på i sit ordførerindlæg, er vi yderst skeptiske.

Men vi accepterer, at der er alle disse praktiske problemer. Det er jo i givet fald ovre i Justitsministeriet eller Kriminalforsorgen, man skal finde nogle løsninger på dem, hvis det viser sig, at der kan findes nogle sanktioner, som handler om at fratage folk andre dele af deres tid i stedet for deres arbejdstid.

Tom Behnke (FP):

Det er Fremskridtspartiets vurdering, at det er gavnligt, at vi har forskellige former for sanktioner, således at dommen kan være tilfredsstillende i forhold til den gerning, der er begået, og i forhold til gerningsmanden.

Derfor er det også fornuftigt og sundt, at vi får lov til at diskutere at åbne for weekendfængsling som endnu en sanktionsmulighed.

Det, der er fordelene ved weekendfængsel – hvilket flere ordførere har været inde på, og hvilket også fremgår af forslaget – er netop, at den dømte får sin straf, men samtidig har mulighed for at bevare kontakten til sin familie og mulighed for at bevare sit arbejde eller fortsætte i det uddannelsesforløb, som vedkommende er inde i.

Men min holdning er ligesom SF's, at dette forslag ikke nødvendigvis kun behøver at gælde unge kriminelle. Da jeg læste forslaget, undrede jeg mig også over, hvorfor man har sat en begrænsning ind og sagt, at det kun skal gælde de unge. For hvis man indfører weekendfængsel, må det være en ordning, der kommer til at gælde for alle, men selvfølgelig med den begrænsning, som forslagsstillerne har lagt ind: at det kun gælder for domme på under 30 dages fængsel. Der kan vi så diskutere, om det lige skal være 30 dage; men det vil være et rimeligt og fornuftigt sted at lægge begrænsningen. Men indfører vi weekendfængsel, skal der ikke være nogen aldersbegrænsning.

Når vi diskuterer weekendfængsel og de fordele, der kan være ved en weekendfængsling, nærmer vi os meget stærkt den idé, som jeg fik for nogle år siden – adopteret fra USA, England og Sverige – nemlig at indføre elektronisk fængsling og gerne elektronisk fængsling i den dømtes eget hjem.

[Tom Behnke]

Det vil have nøjagtig de samme fordele. Man kan lægge forskellige betingelser ind i det og kriterier for, hvordan afsoningen skal foregå; men ved elektronisk fængsling har man netop muligheden for, at den pågældende kan bevare kontakten til sit arbejde, sin uddannelse og sin familie. Men samtidig skal det være således, at der er nogle begrænsninger, f.eks. at vedkommende skal være der fra kl. 5 om eftermiddagen til næste morgen kl. 7, når vedkommende skal på arbejde eller passe sin uddannelse, og man kan ligeledes lægge nogle begrænsninger ind i weekenderne.

Så hvis dette forslag skulle blive vedtaget og vi får nogle udvidede ordninger med weekendfængsling, er vi kommet et langt skridt nærmere indførelse af elektronisk fængsling.

De betingelser, Fremskridtspartiet imidlertid er nødt til at stille med hensyn til forslaget, er for det første, at selv om der kun er tale om 30 dages fængsel, må det være et klart krav, at den person, der får lov til at afsone på week-endbasis, ikke er personfarlig.

Den anden betingelse, vi er nødt til at stille, er, at hvis vilkårene for weekendfængsling ikke overholdes, skal normal afsoning iværksættes straks. Jeg er nødt til at understrege det, for i dag er der adskillige tilfælde, hvor en prøveløsladt f.eks. overtræder vilkårene for prøveløsladelse – endda groft – og hvor det er yderst sjældent, at vedkommende kommer til at afsone reststraffen. Det må være en betingelse for et forslag som dette, at det får konsekvenser, hvis vilkårene ikke overholdes.

Men det er et godt forslag, og vi ser det som et godt supplement til de sanktionsformer, vi allerede har. Jeg vil dog godt sige, at efter at ministeren erindrede os om betænkningen fra 1977 og de indsigelser, der var dengang, er vi da villige til at kigge på det en gang til. Det kan være, at det kan være gavnligt, og det kan være, at vi kan få pudset forslaget af, så det bliver endnu bedre.

Elisabeth Arnold (RV):

Det er et meget interessant forslag, Det Konservative Folkeparti og Venstre har fremsat her, men som adskillige ordførere allerede har været inde på, og som en sammenstyknings af de forskellige ordførtaler kan vise, er der altså lidt uklarhed over, hvad det er, Det Konservative Folkeparti og den konservative ordfører

egentlig vil med dette forslag. For weekendfængsel som begreb kan vi fra radikal side godt være med til at diskutere. Vi synes, det er en spændende idé, og vi synes, det er udtryk for en human holdning over for de kriminelle, som nødtigt skulle løsrives fra deres miljø, og som ved weekendfængsling har meget lettere ved at komme tilbage i en almindelig social tilværelse efter afsoningen.

Vi synes også, at det ressourcemæssigt er et fornuftigt forslag, fordi vi jo meget nødtigt vil bringes ud i at skulle bygge flere fængsler i tider, hvor riget fattes penge. Derfor er der mange grunde til at sige, at det giver en udmærket lejlighed til at tage den debat om begrebet weekendfængsler op, som åbenbart sluttede for mange år siden, nemlig i 1977.

Så jeg vil da gerne ved denne lejlighed spørge, om vi ikke kan få en opdatering af de erfaringer med andre former for sanktioner, der eventuelt har været i Danmark, eventuelt suppleret med erfaringer med weekendfængsel i andre lande. 1977 er immervæk mange år siden, og der må da være sket noget i mellemtiden, som kan bidrage til at få en bedre beslutningsproces i gang, så vi måske kan genoptage ideen.

Derfor savner vi en bedre baggrund end den fra 1977. Men med den fortolkning, som jeg oprindelig anlagde, og som den konservative ordfører godt nok afkræftede lidt, men som jeg stadig væk vil tillade mig at anlægge, synes jeg, det lyder interessant, selv om vi ikke på det grundlag, der ligger her, kan støtte forslaget.

Jeg vil ikke hovere, men jeg vil alligevel spørge Det Konservative Folkeparti: Hvis det nu var sådan, at Det Radikale Venstre stillede et forslag om weekendfængsel, ville Det Konservative Folkeparti så også stemme for det?

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Kristeligt Folkeparti er meget positivt indstillet over for de tanker, intentioner og ideer, der ligger bag forslaget, men vi forstår også godt ministerens betænkeligheder vedrørende det økonomiske og vedrørende de problemer, der ligger i at etablere denne form for fængsling. Men det er selvfølgelig ting, man kan forhandle sig frem til at få afklaret.

Det, der er meget væsentligt, er jo, at vi, når vi bliver nødt til at straffe, så samtidig har i tankerne, hvordan vi så hurtigt som muligt får

[Inger Stilling Pedersen]

den straffede tilbage til samfundet og til et så normalt liv som muligt. Derfor kan det være en fordel, at dommeren har den mulighed, og det er det, jeg lægger meget vægt på her – ikke at vi skal bestemme, hvem der skal i weekendfængsel eller ej, men at dommeren får mulighed for at skønne i hvert enkelt tilfælde, om det netop for den bestemte person – uanset alder; jeg mener ikke, det er noget, der bare skal gælde de unge – vil være en fordel at kunne gøre dette, og at dommeren så fik den mulighed.

Det vil jeg gerne være med til at se på og drøfte. Det er jo ikke noget, vi kan vedtage her og nu, for det er noget, der kræver en meget grundig drøftelse og også en løsning af de praktiske problemer, og at man ser på, i hvilket omfang det skal anvendes.

Jeg tror også, det vil være muligt at anvende weekendfængsling over for unge mennesker, for det er rigtigt – enten vi kan lide det eller ej – at den manglende konsekvens over for de unge er et problem – selv om vi fra Kristeligt Folkepartis side har sagt, at vi ikke ønsker de unge i fængsel. Men vi ønsker en konsekvens. Et tiltalefrafald kan man give en enkelt gang eller måske to, men derpå må det have en eller anden konsekvens, hvis vi skal tage den unge alvorligt og ikke først gribe ind, når skaden er sket og måske er blevet uoprettelig.

Dette forslag vil jo ikke løse de problemer, men det kunne måske være en mulighed, hvis dommeren skønnede, at i det specielle tilfælde ville det have en positiv og effektiv virkning.

Jeg mener, det er Folketingets opgave at give dommerne nogle forskellige muligheder for at tilgodese det enkelte menneske. Det er utrolig vigtigt, når man står over for kriminelle – hvad enten de er unge eller ældre – at der er en mulighed for at finde årsagen til kriminaliteten og finde ud af, hvad der vil være bedst og mest hensigtsmæssigt for den enkelte, og hvad der eventuelt kan bringe den pågældende tilbage til en normal tilværelse, hvis det overhovedet er muligt. Det er i hvert fald det billigste for samfundet, hvis man kan få vedkommende væk fra kriminaliteten, men det er da også til gavn for det enkelte menneske.

Så vi vil se meget positivt på forslaget, også i udvalget. Nu bliver der jo ikke lang tid til at behandle det, men jeg synes, det er godt, at diskussionen er sat i gang.

Svend Aage Jensby (V):

Jeg synes, jeg føler lyst til at sige et par ord til fru Else Marie Mortensen, for det var jo stort set den eneste af ordførerne, som dels kritiserede det kortfattede beslutningsforslag – jeg erkender, at det er kortfattet – og som dels helt tog afstand fra de tanker, der ligger i det.

Jeg vil sige til fru Else Marie Mortensen, at det altså ikke gør noget, at man læser den betænkning, som der i bemærkningernes indledning udtrykkeligt henvises til. Den kunne vi godt have optrykt i bemærkningerne, men så var forslaget blevet lidt langt, og det syntes vi ikke var fornødent.

Dernæst vil jeg sige, at vore tanker med beslutningsforslaget i første række var at fokusere på unge kriminelle, altså i alderen fra 15 år og opad. Og som vi har anført i bemærkningerne, ville vi se muligheden for at indføre weekendfængsel som et supplement til de sanktionsformer, der i dag eksisterer i vores straffelovgivning, nemlig bøde, frihedsstraf, altså hæfte eller fængsel, betinget dom og samfundstjeneste. Her skulle der altså komme et yderligere supplement, og denne nye sanktionsform er tænkt anvendt i et begrænset antal sager og først og fremmest over for unge 17-18-årige, som begår meget, meget grov vold.

Vi har haft uhyggelige eksempler på, hvordan ganske unge mennesker i den aldersgruppe, jeg her nævner, i det senere par år har begået fuldstændig meningsløs vold, og dér er det vi ligesom føler at de nuværende sanktionsmuligheder ikke rigtig strækker til.

For det første kan befolkningen ikke rigtig forstå det, hvis de unge voldsmand, der begår grov vold, alene får en betinget dom. Og befolkningen forstår det heller ikke rigtig, hvis de får en betinget dom med samfundstjeneste som vilkår; det har man ikke rigtig forståelse for, når det er en så meningsløs vold, som der kan være tale om, og som vi altså tænker på.

Her mener vi så, at hvis man kunne sige til sådan en ung slagterlærling, der er i gang med sin uddannelse, og som begår virkelig meningsløs grov vold: Nu skal du tilbringe de næste fire weekender fra fredag til mandag morgen i det lokale arresthus, ville vi for det første tage hensyn til den almindelige retsfølelse i samfundet og for det andet gøre denne unge lærling en smadder god tjeneste.

[Svend Aage Jensby]

Jeg kan ikke undlade at sige, at jeg jo i min anden hverdag utallige gange har oplevet, hvordan disse unge mennesker ligesom føler, at der ikke sker noget – og så sker der altså lige pludselig en forfærdelig masse ting, når det faktisk er for sent! Jeg tror, man gør mange af de unge, som begår disse grove forbrydelser, en utrolig dårlig tjeneste – hvilket også fru Inger Stilling Pedersen var inde på – ved ikke, for at sige det rent ud, at give dem et rap over fingrene, så de kan mærke det. Og hvis der er noget, disse unge mennesker har respekt for, så er det at skulle møde op i fængslet fredag aften.

Anvendelsesområdet var altså det, som jeg her har nævnt, og vi mener, der er et behov for denne sanktionsform. Nu ved jeg godt, at statistik er taknemmelig, men der var en artikel i Politiken den 27. januar 1994, hvor overskriften lød: »Voldsom stigning i ung vold«, og det er der jo rent faktisk tale om. Så jeg tror, vi vil gøre ungdommen en smadder god tjeneste ved at indføre denne sanktionsform.

Lad mig så med det samme sige til fru Ebba Strange – og jeg tror også, fru Elisabeth Arnold var inde på det – at spørgsmålet om at udvide det til at omfatte område ud over det, som vi havde i tankerne, kan vi jo diskutere i Retsudvalget, for jeg ved godt, at det ikke bliver færdigt i denne folketingssamling. Vi har allerede stillet et spørgsmål til ministeriet for at høre, hvordan det fungerer i de andre lande, som har det system: de lande, som er nævnt i betænkningen. Det skal ikke jaskes igennem. Hvis man dér har gjort gode erfaringer, kan vi diskutere, om det skal udvides ud over det, vi havde i tankerne.

Jeg erkender, at der er og kan være praktiske vanskeligheder ved det, men som sagt er det tanken, at det kun skal anvendes i et begrænset antal tilfælde. Jeg kan ikke give et bud på hvor mange – 20-50 om året? Skulle vi ikke i vores system herhjemme have plads til at tage et særligt hensyn til sådanne unge og skaffe dem de pladser? Jeg ved godt, at der diskuteres meget om arresthus- og fængselskapaciteten for tiden, men jeg tror godt, at vi, hvis vi gør det rigtigt – nu har vi jo indført nye regler, der skal begrænse bødeafsoningerne – kunne finde plads i vores system til at praktisere dette her. Jeg tror, at de praktiske vanskeligheder, som betænkningen nævner som en væsentlig argumentation imod at gennemføre det, er noget

overdrevne, og skulle prisen for at gennemføre dette her være, at der skal bevilges nogle penge til det, vil Venstre gerne være med til det, for det er i en god sags tjeneste, man gør dette her.

Men jeg synes, at det fra konservativ side har været positivt – for en gangs skyld, vil jeg sige – at opleve, at man ikke totalt skyder vort forslag ned lige med det samme. Med disse ord vil jeg tillade mig at takke for en nogenlunde velvillig behandling.

(Kort bemærkning).

Else Marie Mortensen (S):

Jeg kan sige til hr. Svend Aage Jensby, at jeg ikke har nået at læse hele betænkningen, men jeg har læst, hvad der står i den om weekendfængsler, og det var faktisk den gennemlæsning, der gav mig anledning til at samle alle argumenterne op imod weekendfængsel.

Det er ikke muligt på den korte tid, der er til rådighed nu, at læse argumenterne op, men dem vil hr. Svend Aage Jensby selv være bekendt med, hvis han har gennemlæst betænkningen. Jeg vil godt understrege – det vil også kunne ses, når forhandlingerne kommer på tryk – at jeg faktisk ikke har afvist tanken om weekendfængsel generelt. Det sagde jeg meget tydeligt i maj måned 1994. Vi er i Socialdemokratiet enige i, at der kan være nogle positive aspekter i tanken om weekendfængsel, men vi er slet ikke afklaret med hensyn til, om det præcis er den aldersgruppe, der refereres til i beslutningsforslaget, der er den bedste målgruppe for det. Ungdomskontrakter og andre foranstaltninger er efter vores opfattelse mere positive. I øvrigt er der ikke rigtig harmoni, sådan som jeg ser det, når hr. Svend Aage Jensby refererer til meget grov vold – det tror jeg at udtrykket var – og så ønsket om, at det skal være fire weekendafsoninger; der henvises i lovforslaget til afsoninger på under 30 dages fængsel. Det harmonerer ikke rigtig med den meget grove vold, der blev relateret til.

I øvrigt synes jeg, at det er et uhyggeligt aspekt at få ind her at begynde at snakke om elektronisk overvåget afsoning og weekendfængsel for unge mennesker, som har begået kriminalitet, der giver en dom på ikke over 30 dages fængsel, som afløsning for betingede domme.

Det kunne være, at baggrunden for specielt småforbrydelser er mangel på egentlig sociali-

[Elsie Marie Mortensen]

sering, og det vil man så behandle med isolation!

Justitsministeren (Erling Olsen):

Jeg vil blot sige til hr. Svend Aage Jensby, at jeg tror, vi gør klogt i at dele ingredienserne i dette forslag op i tre afdelinger.

Den ene afdeling er den, som også hr. John Vinther talte om, hvor han sagde, at i stedet for at have betingede domme må vi have nogle rigtige domme. Det er i virkeligheden et spørgsmål om, hvorvidt man skal have øgede straffe på en række områder, således som man gerne vil have det fra VK-siden.

Det er helt oplagt, at det vil møde ganske kraftig modstand her i Tinget.

Det andet element, som jeg synes der er grund til at se på, er det, som har været nævnt flere gange fra borgerlig side, hvor vi har stillet os åbne og sagt, at det er rigtigt, at der er mange, der får advarsel efter advarsel, uden at der sker noget, og pludselig sker der en masse. Hvordan kan vi få ind i systemet, gerne i samarbejde med de sociale myndigheder osv., at der sker noget, sådan at man dog mærker det, hvis man har lavet noget?

Der er altså åbninger og villighed fra vor side.

Så er der det tredje spørgsmål, om man skal have weekendfængslet ind som en måde at tage fritid fra folk på i stedet for arbejdstid. Der er der også åbninger.

Så jeg håber, at vi under udvalgsarbejdet kan arbejde med de tre adskillelser, for roder vi det hele sammen, risikerer vi, at der ingenting sker.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Den fg. formand (Ahlmann-Ohlson):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 256:

Forslag til lov om ændring af lov om planlægning. (Sikring af ret til helårsbeboelse i sommerhuse).

Af Aage Brusgaard (FP) m.fl.
(Fremsat 3/5 94).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Miljøministeren (Svend Auken):

Regeringen kan ikke anbefale det lovforslag, som Fremskridtspartiet har fremsat. Forslaget vil forvride bosætningsmønsteret her i landet, og det vil med sikkerhed underminere Danmarks sommerhusregel i EF.

Lovforslaget ophæver planlovens bestemmelse i § 40 om, at sommerhuse ikke må anvendes til helårsbeboelse, og som en konsekvens foreslår forslagsstillerne også, at man ophæver § 41 om pensionisters ret til helårsbeboelse i sommerhuse, som de har ejet i mere end 8 år.

Helårsbeboelsesforbudet i § 40 med den snævre dispensationsadgang og håndhævelse heraf er nødvendig for at sikre, at sommerhusområderne forbliver rekreative områder, og det har da også været skiftende regeringers opfattelse.

Hvis sommerhusområderne gennem udbredt lovlig eller ulovlig helårsbeboelse skifter karakter til egentlige byområder, sker der en forvridding af det bosætningsmønster, som danner grundlag for den kommunale planlægnings lokalisering af service, arbejdspladser, skoler og institutionsbyggeri m.v. En helårsanvendelse af sommerhusområderne vil også skabe behov for nye rekreative områder, og bl.a. vil vores sårbare kystområder komme under pres.

Det er i dette lys, de gældende regler og den restriktive praksis vedrørende kommunalbestyrelsernes dispensationer til helårsbeboelse skal ses. Der vil også ved en byudvikling, en omdannelse til byområder, en urbanisering af sommerhusområderne kunne opstå miljømæssige problemer for de sommerhusejere, som ønsker, at området skal bevares som sommerhusområde, f.eks. ønsket om at bevare områ-